

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

Klasa 72 (4)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Decembra 1927.

PATENTNI SPIS BR. 4606

Ing. Bohdan Pantofliček, Pilsen, Čehoslovačka.

Upaljač za granate, metke i tome slično.

Prijava od 20. avgusta 1924.

Važi od 1. marta 1926.

Pravo prvenstva od 20. avgusta 1923. (Čehoslovačka).

Ovaj se pronalazak odnosi na upaljač za metke, granate i tome slično. Cilj je pronalasku da dâ jedan upaljač, koji ima prostu konstrukciju, koja potpuno bezopasno radi i kod koga se kako udarni momentani upaljač, tako i postepeni upaljač mogu u položaju mira obezbediti jednim mehanizmom zatvarača. Prema pronalasku ovo se posliže lime, što upaljač ima jedan organ, koji osiguravajuće elemente udarnog upaljača drži u sigurnom položaju kao i jedan sa pomenutim organom kooperišući organ za utvrđivanje, koji ih drži u položaju mira pri okidanju metka, te omogućava kretanje organa za zatvaranje u položaj otkačivanja. Organ za zatvaranje sastoji se iz jednog upaljača n. pr. udarača za postepeni upaljač, pri čem se udarač, utvrđuje u upaljačev položaj mira nekom preprekom, koja se može uklanjali.

Na nacrtu je jedan primer izvođenja pronalaska pokazan u uzdužnom preseku, 1 je telo upaljača, 2 je udarni upaljač i 3 je postepeni upaljač. Upaljač 2 sastoji se iz udarača 5 i 6, koji su ukočeni (u položaju kočenja), elementima 7 za kočenje. Kod primera izvođenja pokazanog u nacrtu sastoje se element za kočenje 7 iz lopti. Lopte 7 su raspoređene u jednom prostoru 8 koji ima izlazni kanal 9. Kanal se završava u izdubljenju 10 upaljačeve kape 11.

Postepeni upaljač 3 sastoji se s jedne strane iz kapisle 20 a s druge strane iz klini 21, koji je usađen u otvoru 22 upaljača i lako, da je postavljen ekscentrično

sa srednjom osom upaljača i teče paralelno prema srednjoj osi upaljačevog tela. Otvor 22 nalazi se u okviru otvora 9 za lopte 7. Klin 21 nosi na jednom kraju iglu 25 upaljača 3. Njegov drugi kraj 26 tako je načinjen da on u položaju kočenja upaljača 3 zatvara kanal 9 i time sprečava izlaz loptama 7. Prema tome jedan deo 21 upaljača 3 obrazuje organ za zatvaranje, koji u upaljačevom položaju mira zatvara lopte 7 u položaj, koji obezbeđuje delove udarnog upaljača.

Klin 21 učvršćen je u položaj kočenja organom 30. Ovaj organ sastoji se u ovom primeru izvođenja iz elastičnog prstena 30 koji leži u prstenastom izdubljenju 31, vrate 32 u delu 1. Elastični prsten 30 ulazi u izdubljenje 33 klini 21. Prsten 30 i klin 21 imaju takve površine da se pri pucnju otvori prsten 30 udarom, i time izazove kretanje klini 21. Elastični prsten 30 obrazuje prema tome jednu vrstu zapaljača koja dopušta kretanje klini 21 u jednom pravcu.

Klin 21 utvrđen je u upaljačevom položaju mirovanja nekom odstranljivom zaprekom. Odstranjivanje zapreka kod ovog primera izvođenja sastoje se iz splente 40. Ovaj organ utvrđuje ne samo delove upaljača 3 u položaju kočenja, već i delove 5 i 6 udarnog upaljača, jer utvrđeni klin 21 sprečava izlaz loptama 7.

U upaljačevom položaju mira njegovi delovi zauzimaju položaj koji se vidi iz nacrtu. Pre paljbe metka izvlači se kociona splinta 40. Klin 21 sa iglom 25 ostaje pak još u položaju bezbednosti jer prsten 30 drži

klin 21. Pri paljbi meška udarom klin 21 se krene u otvor i to u pravcu kapsle 20. U početku ovog pomeranja klina 21 prsten 30 se razmiče sa dejstvom vodnih površina 35. Ako se kraj 26 klina 21 nalazi ispod prstena, onda se prsten opet skupi i izaziva zatvaranje klina 21 u označenom položaju. Krešanjem klina 21 ka kapsli 20 osloboди se kanal 9 tako da lopte 7 mogu izaći iz prostora 8 u prostor 10. Ovim se delovi 5 i 6 udarnog upaljača otkačuju.

Ovaj udarni upaljač predstavlja jedan od mogućih primera izvođenja pronalaska. Upaljač kao i njegovi pojedini delovi mogu biti menjani u okviru pokazanoog pronalaska.

Patentni zahtevi:

1. Upaljač za melke, granate i tome slično, naznačen time, što ima organ za zakačivanje (21), koji drži elemente 57 za osiguranje udarnog upaljača (5, 6) u položaju (kočenja) i jedan organ za utvrđivanje (30) koji kooperiše sa organom za zakačivanje (21) upravo drži ga u upaljačevom položaju mira, omogućava pri paljbi metka

pokret organa (31) u otkačujući položaj, koji oslobađa elemente (9) i po okidanju stavlja organ (21) u položaj otkačivanja.

2. Upaljač za metke po zahtevu 1, nazačen time, što se organ (21) sastoji iz jednog tela, koje se aksialno pomera u upaljaču, koji u položaju zakačivanja zatvara izlazni kanal (9) za elemenat za osiguranje, koji su načinjeni u vidu lopti 7.

3. Upaljač za melke po zahtevu 1, nazačen time, što se organ za kočenje obrazuje od jednog organa (n. pr. udarača 21, 25) periodičnog upaljača (3).

4. Upaljač za metke po zahtevu 1, naznačen time, što se organ 30 sastoji iz jedne zapinjače, koja sa organom, (33) organa (21) kooperiše.

5. Upaljač za metke po zahtevu 1, naza-
načen time, što se organ (30) sastoji iz elas-
tičnog prstena, koji ide oko vrata (32) upaljača i ulazi u granu (33) organa (21).

6. Upaljač za metke po zahtevu 5, nazačen time, što su organ (30) i grana (33) organa (21) opremljeni vodnim površinama, koje pri kretanju organa (21) kreću organ (30) u položaj otvaranje.

